

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Пономаренко Юрій	ІНСТРУМЕНТИ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	198
Попова Діана	ПІДПРИЄМНИЦТВО У ВОЄННИЙ ЧАС: АДАПТАЦІЯ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА РЕЛОКАЦІЯ БІЗНЕСУ	202
Рибак Андрій	ПРЕЗУМПЦІЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ У ПРАКТИЦІ ЄСПЛ ЩОДО ЗНИКНЕНЬ, НЕЗАКОННИХ ЗАТРИМАНЬ ТА СМЕРТЕЙ У ЗОНІ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	205
Рожко Ілона Герасимович В.	АЛЬТЕРНАТИВНІ МЕТОДИ УТИЛІЗАЦІЇ РОСЛИННИХ РЕШТОК У КОНТЕКСТІ ДОТРИМАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ	209
Сафонов Олександр	ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ І ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ В СФЕРІ АПК	212
Слободяник Тетяна, Шевченко Захар	РОЛЬ КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА У ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ООН: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ	214
Старченко Анастасія Кириченко Сергій	ВНУТРІШНІЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ ЯК ОСНОВА ФІНАНСУВАННЯ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ	217
Тимирязнова Марія	ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ЗМІНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	221
Ткаченко Катерина, Бобокал Олена	РОЛЬ МОЛОДІ У ФОРМУВАННІ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	224
Товпига Карина Ковбан Андрій	РЕКВІЗИЦІЯ ТА КОНФІСКАЦІЯ ЯК ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ	227
Тритяк Марія Шевчук Вікторія	ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ПРОБЛЕМИ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	230
Чайка Тетяна	ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ЗАМІНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ І ПРОБЛЕМИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ ДЛЯ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	232
Чалик Вадим, Чернишева Софія	СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮСТИЦІЇ В УКРАЇНІ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ ВИМІР У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ВИКЛИКІВ	236
Чемерисов Олександр	ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ДЕСТРУКТОРІВ ІНВЕСТУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	239
Чернишева Софія	КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ОБМЕЖЕННЯ	243
Фролов Михайло, Чернишева Софія	НОТАРІУС ЯК СУБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ: ОБОВ'ЯЗКИ ТА РИЗИКИ	246
Яголковська Єлизавета Шевчук Вікторія	НЕДІЙСНІСТЬ ПРАВОЧИНІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ: ПІДСТАВИ, ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ТА СУДОВА ПРАКТИКА	250
Korohodova Olena Chernenko Natalya Hlushchenko Yaroslava	COMMUNITY RESILIENCE IN CRISIS AND MIGRATION CHALLENGES: INTEGRATING INTERNATIONAL TRANSFORMATIONAL DIMENSIONS	252

6. Імплементация міжнародних стандартів у цивільне та господарське судочинство України: збірник матеріалів VII науково-практичного круглого столу (м. Київ, 14 червня 2024 р.) / упорядник В. М. Короленко. К.: Електрон. текст. дані. НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2024. 95 с.

Тритяк М. В.,
курсант 201 взводу
навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів
кримінальної поліції Національної поліції України
Одеський університет внутрішніх справ
Науковий керівник: **Шевчук В. В.**
старший викладач кафедри загальноправових дисциплін
Одеський університет внутрішніх справ
м. Одеса, Університет

ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ПРОБЛЕМИ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

Інститут доказів та доказування є фундаментальним елементом Цивільний процес, оскільки саме через нього здійснюється встановлення фактичних обставин справи та забезпечується ухвалення законного і обґрунтованого судового рішення. Нормативне регулювання доказування здійснюється положеннями Цивільний процесуальний кодекс України, зокрема статтями 76–100, які визначають поняття доказів, їх види, належність, допустимість, порядок подання та оцінки [1]. Відповідно до ст. 76 ЦПК України, доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює обставини, що мають значення для справи [1]. Законодавець закріплює відкритий перелік засобів доказування, до яких належать письмові, речові та електронні докази, висновки експертів і показання свідків. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям розвитку процесуального права, оскільки дозволяє враховувати нові форми інформації, зокрема цифрові.

Ключовим елементом доказування є розподіл обов'язку доказування між сторонами. Згідно зі ст. 81 ЦПК України, кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається [1]. Це положення відображає принцип змагальності цивільного процесу та визначає активну роль сторін у доказуванні.

Водночас суд не є пасивним спостерігачем, оскільки має право витребувати докази у випадках, передбачених законом, що забезпечує баланс між змагальністю та об'єктивністю. Особливе значення мають критерії належності та допустимості доказів. Відповідно до ст. 77 ЦПК України, належними є докази, які стосуються предмета доказування, тобто містять інформацію щодо обставин, що підлягають встановленню [1]. Стаття 78 ЦПК України встановлює, що недопустимими є докази, отримані з порушенням закону. Це положення має принципове значення для гарантування права на справедливий суд, оскільки виключає використання незаконно здобутих доказів. Оцінка доказів здійснюється судом відповідно до ст. 89 ЦПК України на основі внутрішнього переконання, яке формується в результаті всебічного, повного та об'єктивного дослідження доказів [1]. При цьому жоден доказ не має наперед встановленої сили, що означає відсутність формальної ієрархії доказів і забезпечує свободу суддівського розсуду. Суттєвого розвитку набув інститут електронних доказів, закріплений у ст. 96 ЦПК України. До електронних доказів належать електронні документи, повідомлення, веб-сторінки, метадані та інші цифрові відомості [1]. Практика їх використання супроводжується проблемами ідентифікації джерела інформації, перевірки її достовірності та забезпечення належного збереження. У зв'язку з цим суди дедалі частіше залучають експертів для підтвердження автентичності електронних доказів.

Судова практика має вирішальне значення у формуванні підходів до доказування. Верховний Суд у своїх правових позиціях неодноразово зазначав, що доказування не може ґрунтуватися на припущеннях, а всі обставини справи мають бути підтверджені належними та допустимими доказами [2]. Крім того, суд підкреслює, що саме сторони несуть ризик ненадання доказів, що впливає із принципу диспозитивності. У практиці Верховного Суду також сформовано підхід щодо оцінки доказів у їх сукупності, а не ізольовано. Це означає, що жоден доказ не може бути покладений в основу рішення без аналізу його взаємозв'язку з іншими доказами у справі. Такий підхід спрямований на забезпечення об'єктивності судового розгляду та запобігання формальному підходу до оцінки доказів [2].

Наукові підходи доповнюють нормативне регулювання доказування. Зокрема, Є. О. Харитонов зазначає, що доказування є складним процесуально-логічним явищем, яке поєднує діяльність сторін і суду щодо встановлення істини у справі [4, с. 214]. При цьому ефективність доказування залежить від дотримання принципів змагальності, добросовісності та процесуальної економії. Проблемним питанням залишається зловживання процесуальними правами у сфері доказування. Це проявляється у поданні недостовірних доказів,

затягуванні процесу шляхом безпідставного клопотання про витребування доказів або проведення експертиз. У таких випадках суд застосовує заходи процесуального примусу та оцінює поведінку сторін через призму принципу добросовісності.

Таким чином, інститут доказів та доказування є ключовим елементом цивільного процесу, який забезпечує реалізацію права на справедливий судовий розгляд. Його ефективність залежить від належного застосування норм процесуального законодавства, активної позиції сторін та формування єдиної судової практики.

Література

1. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV.
2. Верховний Суд. Практика застосування норм щодо доказування у цивільному процесі : узагальнення судової практики. Київ, 2020.
3. Кузнєцова Н. С. *Принципи цивільного права України* : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 320 с.
4. Цивільний процес України : підручник / за ред. Є. О. Харитонова. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 536 с.

Чайка Т. О.,

кандидат економічних наук,
викладач обліково-економічних дисциплін
ВСП «Аграрно-економічний фаховий коледж Полтавського державного
аграрного університету»
м. Полтава, Україна

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ЗАМІНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ І ПРОБЛЕМИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ ДЛЯ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Повномасштабна війна в Україні спричинила не лише значні людські втрати та руйнування інфраструктури, а й масштабне забруднення територій вибухонебезпечними предметами, що формує довгострокові економічні, соціальні й екологічні ризики [6]. Станом на червень 2025 р. загальна площа потенційно забруднених територій становить близько 139 тис. км², що свідчить про один із найвищих рівнів мінного забруднення у світі [1].

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції